

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de, özellikle 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından kayyım olarak atanan şirketlerin sayısında kayda değer bir artış yaşanmıştır. TMSF’nin resmi verilerine göre 03 Aralık 2025 itibarıyla, %50 ve üzerinde ortaklık hissesine kayyım olunan şirket sayısı 1034, denetim kayyımı olunan şirket sayısı 87, kısmi kayyımlık uygulanan şirket sayısı 66 ve şahsi mal varlığı kayyımlığı uygulanan gerçek kişi sayısı 127’dir. Bu kapsamda, 336’sı Fon personeli olmak üzere toplam 470 kişinin ilgili şirketlerin yönetim organlarına atandığı ifade edilmektedir.

TMSF’nin temel amacı, tasarruf sahiplerinin haklarını korumak, şirketlerin faaliyetlerini kesintisiz sürdürmesini sağlamak ve milli ekonomiye katkılarını devam ettirmektir. Bununla birlikte, kayyım atanan şirketlerin satılma usul ve bedelleri, kime ya da kimlere hangi gerekçelerle satıldığı; söz konusu kayyım uygulamalarının hukuki dayanakları, etik boyutları, ticari sürdürülebilirlik üzerindeki etkileri ve şirketlerin piyasa itibarı ile mal varlıkları üzerindeki sonuçları kamuoyunda yoğun şekilde tartışılmaktadır.

Bu çerçevede, **TMSF tarafından kayyım atanan şirketlerin satılma usul ve bedellerinin, kime ya da kimlere hangi gerekçelerle satıldığıнын**, bu durumun hukuki boyutunun, yönetim süreçlerinin gerçek manada “basiretli tüccar” ilkesi doğrultusunda yürütülüp yürütülmediğinin, şirketlerin ekonomik performanslarında kayyım öncesi ve sonrası dönemde ne gibi değişiklikler yaşandığının, çalışanların istihdam durumunun nasıl etkilendiğinin ve kamu kaynaklarının etkin kullanılıp kullanılmadığının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. **30.04.2026**

Doc. Dr. Selçuk Özdağ
Grup Başkanvekili
Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de kayyım uygulamaları, özellikle 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında yalnızca bir güvenlik ve yargı tedbiri olmanın ötesine geçerek, doğrudan ekonomik yapı ve piyasa işleyişi üzerinde etkili olan kapsamlı bir yönetim aracına dönüşmüştür. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’nun kayyım olarak atandığı şirketlerin sayısındaki artış, bu uygulamanın ölçeğini ve etkisini gözler önüne sermektedir.

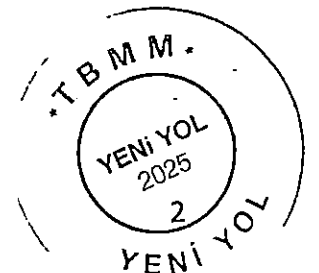
Her ne kadar TMSF, kayyım olarak atandığı şirketleri “basiretli bir tüccar” gibi yönettiğini ve bu şirketlerin milli ekonomiye katkısını sürdürmeyi amaçladığını ifade etse de bu ilkenin uygulamadaki karşılığı somut ve ölçülebilir veriler üzerinden yeterince şeffaf biçimde ortaya konulabilmiş değildir. Basiretli tüccar ilkesi, öngörülebilir risklerin doğru yönetilmesini, piyasa koşullarına uygun stratejik kararlar alınmasını, şirket varlıklarının korunmasını ve geliştirilmesini gerektirir.

Bununla birlikte, **kayyım atama süreçlerinin hukuki boyutu da ciddi bir tartışma alanı oluşturmaktadır.** Mülkiyet hakkı, girişim özgürlüğü ve adil yargılanma hakkı bağlamında bu uygulamaların hem ulusal hukuk hem de uluslararası hukuk normları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Kayyım atamalarının ölçülülük ilkesine uygunluğu, geçici bir tedbir olup olmadığı, alternatif yöntemlerin neden tercih edilmediği ve yargı denetiminin etkinliği gibi hususlar halen kamu vicdanında soru işaretleri doğurmaktadır.

Öte yandan, kayyım uygulamalarının sosyal boyutu da göz ardı edilemez. TMSF, istihdamın korunmasını öncelikli hedeflerinden biri olarak ifade etmekle birlikte, uygulamada çalışanların iş güvencesi, ücret politikaları ve çalışma koşulları açısından ne tür değişikliklerle karşı karşıya kaldığına ilişkin kapsamlı ve şeffaf bir veri seti bulunmamaktadır. Bu durum, sosyal devlet ilkesi ve çalışma hayatının korunması açısından ayrıca incelenmesi gereken bir alan ortaya koymaktadır.

Ayrıca, TMSF tarafından şirketlerin yönetim organlarına atanan kişilerin belirlenme süreci, liyakat esasına uygunluk, ücretlendirme politikaları ve hesap verebilirlik mekanizmaları da kamuoyunda tartışılmaktadır. 470 kişinin yönetim süreçlerine dahil edilmesi, bu yapının etkinliği kadar denetlenebilirliği ve şeffaflığı açısından da değerlendirilmelidir. Bu kişilerin hangi kriterlere göre seçildiği, performanslarının nasıl ölçüldüğü ve kamu adına nasıl hesap verdikleri açık bir şekilde ortaya konulmalıdır.

Kayyım atanan şirketlerin ekonomik performanslarının kayyım öncesi ve sonrası dönemler itibarıyla karşılaştırmalı olarak analiz edilmesi, bu uygulamanın ekonomik etkilerini nesnel biçimde değerlendirmek açısından kritik önemdedir. Şirketlerin aktif büyüklükleri, kârlılık oranları, ihracat kapasiteleri, borçluluk düzeyleri ve piyasa payları gibi göstergelerin detaylı incelenmesi gerekmektedir. Bunun yanında, **söz konusu şirketlerin ulusal ve uluslararası piyasalardaki itibar kaybı ya da kazanımı da ayrı bir analiz konusu olarak ele alınmalıdır.**

Bu kapsamda,

-Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kayyım atanan şirketlerin sektörel dağılımının ne olduğu, bu şirketlerin kayyım öncesi ve sonrası mali performanslarında ne gibi değişiklikler yaşandığı, "basiretli tüccar" ilkesinin uygulamada nasıl somutlaştırıldığı ve bu ilkeye uygunluğun nasıl denetlendiği,

-kayyım atamalarının hukuki dayanaklarının neler olduğu ve yargı denetiminin ne ölçüde etkin işlediği,

-kayyım atanan şirketlerde çalışanların istihdam durumunun nasıl etkilendiği,

-şirketlerin marka değeri ile ulusal ve uluslararası itibarlarının bu süreçten nasıl etkilendiği,

-yönetim organlarına atanan kişilerin hangi kriterlere göre belirlendiği ve liyakat ilkesinin nasıl sağlandığı,

-kayyım uygulamalarının Türkiye ekonomisi üzerindeki makro etkilerinin neler olduğu,

-bu uygulamalara alternatif olabilecek düzenleyici ve denetleyici mekanizmaların bulunup bulunmadığı ve son olarak TMSF'nin kayyım olarak yönettiği şirketlerde şeffaflık ve hesap verebilirliğin hangi araçlarla sağlandığı hususlarının kapsamlı biçimde araştırılması büyük önem arz etmektedir.

Tüm bu nedenlerle, TMSF tarafından kayyım atanan şirketlerin satılma usul ve bedellerinin, kime ya da kimlere hangi gerekçelerle satıldığıнын, kayyım uygulamalarının hukuki meşruiyeti ile ekonomik etkinliği arasındaki ilişkinin ortaya konulması, kamu yararı ile mülkiyet hakkı arasındaki hassas dengenin korunması ve Türkiye ekonomisinin sağlıklı işleyişinin teminat altına alınması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zaruri görülmektedir.

